

2022-04-17

Barken *Gefion* och den Ahrenbergska rederiverksamheten .

Nedan ser vi en bild på Göteborgsbarken *Gefion*. Hon byggdes 1869 i den gamla tyska sjöfartsstaden Brake som ligger en bit upp i floden Weser från Bremerhafen räknat. *Gefion* kom under svenskt flagg 1873 då hon av handelsbokhållaren Theodor Ahrenberg tillsammans med några andra intressenter inköptes till Göteborg för 72 000 riksdaler.



Theodor Ahrenberg (1837-1908) hade sina rötter i släktfirman A.T. Ahrenberg & Co. Denna firma hade startats 1826 som en enklare hökarebod på Hallska tomten (Postgatan/Torggatan) i Göteborg av hans farbror Simon Ahrenberg (1796-1870). Verksamheten utvecklades efterhand till ett mera brett handelshus och 1848 gick Simons bror Anders Theodor Ahrenberg (1808-1877) in som delägare i firman och firmanamnet blev A.T. Ahrenberg & Co. Tjugo år senare blev även Anders Theodor Ahrenbergs båda söner Theodor och Olof (1835-1897) delägare i firman.

Sonen Theodor kom att intressera sig allt mer för firmans rederigren vilken så småningom kopplades loss från dåvarande huvudaffär och ledde till rederifirman Th. Ahrenberg. Den ursprungliga huvudaffären togs över av brodern Olof.

Under 1870-talet köpte Theodor Ahrenberg och medintressenter in flera segelfartyg för vilka han också blev huvudredare. Bland de första inköpta fartygen var just denna *Gefion*. Hon var byggd i furu och ek på kravell och blev vid ankomsten till Göteborg uppmätt 147 nyläster.

Gefion kom att sysselsättas i transocean trampfart och frekventa destinationer var New York, Wilmington, Philadelphia, Port Elisabeth. Men även Australien, Nya Zeeland, Jakarta och Rio de Janeiro besöktes. Europeiska hamnar var framför allt Hamburg. Göteborg besöktes bara ett fåtal gånger, antingen på genomresa eller med en hemlast kol eller salt.

Efter 20 framgångsrika år på havet sprang hon läck den 19 november 1893 vid inloppet till Engelska kanalen på resa från Buenos Aires till Falmouth. Fartyget övergavs och besättningen räddades av en engelsk ångare och landsattes i Portland.

Några ord om rederiet. Det blev ytterligare några större segelfartyg för oceanfart på 1870-talet innan fokuset riktades mot ångfartyg i Östersjö- och Nordsjötrafik. Associationsformen för segelfartygen verkar ha varit partrederiet medan för ångfartygen det bildades ett aktiebolag per fartyg. År 1908 avled Theodor Ahrenberg och efterträddes av sin son Ossian Ahrenberg (1877-1945), som sedan drev rederiverksamheten vidare fram till 1941 då den hamnade på obestånd och såldes.

Ossian Ahrenbergs son Theodor Ahrenberg (1912-1989) till sist, mest känd som Teto Ahrenberg, skolades in för att ta över rederiverksamheten men hann aldrig komma in i denna innan den såldes. Istället blev han en konstsamlare av internationell kaliber och efter en tid hade hans samling växt till en av Europas viktigaste privata samlingar av västerländsk kvalitativ 1900-talskonst. Efter en uppmärksammad konflikt med svenska staten angående olaglig försäljning av svenska aktier utomlands konfiskerades samlingen och såldes på auktion och spreds för vinden. Teto Ahrenberg flyttade därefter till Schweiz där han fram till sin död byggde upp en ny konstsamling som nu förvaltas av sonen Staffan Ahrenberg.

Text: Bo Jershed